

НЕБОЙОВІ ВТРАТИ В ПІДРОЗДІЛІ Т ЇХ ЗАПОБІГАННЯ
Внуков І.В., Савчук С.Л., Толкачов М.Б., Олексенко І.М.
Військовий інститут танкових військ Національного технічного
університету «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Суть небойових втрат полягає в їхній підступній і часто випадковій природі. Хоча на безпосередні бойові дії припадає значна частина втрат у воєнний час, саме ці небойові чинники - психологічні зриви, екологічні проблеми, логістичні помилки та дружній вогонь - непомітно підбивають ефективність армії.

Війна в Україні, яка є сучасним прикладом тотальної і повномасштабної війни з використанням усієї номенклатури озброєння та швидким прогресом у розвитку нових систем ураження, чітко показала, що небойові втрати є не периферійною проблемою, а центральним питанням, яке потребує систематичного контролю, управління та уваги.

Військовий успіх у таких конфліктах залежить не лише від стратегії на полі бою, але й від того, наскільки добре армія може мінімізувати та управляти внутрішніми загрозами, з якими вона стикається протягом усього збройного конфлікту. Саме гнучкість системи може дати відносно гарні результати в подальшому, але, нажаль, під час війни розкрити та ефективно впровадити різного роду системи у воююче військо доволі складно.

Український досвід війни з росією показав, що психологічний вимір війни не менш важливий, ніж фізична готовність чи вогнева сила. Командири, які це розуміють і діють відповідно - підтримуючи свій персонал через психологічну допомогу, своєчасне втручання та медичну допомогу – відіграють вирішальну роль у підтримці бойової ефективності своїх підрозділів. Добре функціонуюча система психологічної підтримки та реабілітації вимагає інституційної підтримки, кваліфікованих фахівців, а головне, командири, які надають пріоритет людському фактору війни.

Система роботи командирів у відновленні морального та психологічного стану персоналу є наріжним каменем військової готовності та стійкості. Це вимагає всебічного, багаторівневого підходу проведення лідерства, професійної психологічної підтримки, медичної допомоги та гуманного поводження з солдатами.

Запобігання небойовим втратам вимагає комплексної системи, що передбачає навчання, екологічну підтримку та моніторинг персоналу. Навчання стресостійкості дозволило солдатам керувати екстремальним психологічним тиском; поліпшення логістики та медичної допомоги зменшили профілактичні захворювання та помилки, пов'язані з втомою; і командирський нагляд за дисципліною та емоційним здоров'ям дозволив раннє втручання, коли це було потрібно найбільше.

Український досвід доводить, що війна ведеться не лише зброєю, а й стійкістю, адаптивністю та людиноцентричним лідерством. Ці уроки залишаться актуальними для військових сил по всьому світу ще довго після закінчення нинішньої війни.